

Dějiny světového filmu

Okruhy ke zkoušce pro studenty KFS po I. semestru

Otázky jsou koncipovány pro časové rozpětí 1890/95-1929/30.

Otázky jsou koncipovány tak, aby studentovi napomohly k budoucí přípravě na bakalářskou zkoušku, s těmito otázkami se však zcela nepřekrývají.

Základní a zcela povinnou literaturou je kniha:

David Bordwell – Kristin Thompson, Dějiny filmu. AMU – NLN 2007, s. 9-220.

Doplňkovou literaturou, ve které doporučujeme vždy jen vybrané kapitoly k jednotlivým tematickým okruhům, jsou:

Ulrich Gregor – Enno Patalas, Dějiny filmu. Bratislava: Tatran, 1968.

Lee Grieveson – Peter Krämer, The Silent Cinema Reader. Routledge 2006.

Jerzy Toeplitz, Dějiny filmu 1. 1895-1918. Praha: Panorama, 1989.

Stanislav Ulver, Západní filmová avantgarda. Praha: ČSFÚ, 1991.

Bordwell, David - Staiger, Janet - Thompson, Kristin (1985): Classical Hollywood Cinema: Film Style and Mode of Production to 1960. London - New York: Routledge; New York: Columbia University Press.

Gomery, Douglas (2004): The Coming of Sound. London - New York: Routledge.

Gomery, Douglas (2008): The Hollywood Studio System: A History. London: BFI.

Koszarski, Richard (1994): An Evening's Entertainment: The Age of the Silent Feature Picture, 1915-1928. Berkeley: University of California Press.

Maltby, Richard (2003): Hollywood Cinema. Wiley: Wiley-Blackwell.

NICHOLS, Bill: Úvod do dokumentárního filmu. Praha: AMU - JSAF, 2010.

GAUTHIER, Guy: Dokumentární film, jiná kinematografie. Praha: AMU - JSAF, 2004.

DO I. – VI. sborník textů o dokumentu (vybrané texty k jednotlivým tématům). Jihlava: JSAF, 2003 – 2008.

Některé knihy, vydané většinou před rokem 1989, mohou obsahovat ideologizované, oficiální kulturní politice poplatné pasáže výkladů dějiny filmu. U studentů vysoké školy humanitního zaměření očekáváme schopnost kritického čtení těchto pramenů a schopnost oddělení adekvátních a politizovaných informací.

Součástí přípravy na zkoušku z Dějin světového filmu je tak povinné zhlédnutí vybraných filmů, které jsou uvedeny pod zněním otázek.

OKRUHY KE ZKOUŠCE:

1. Počátky filmové historie

Filmová prehistorie, předpoklady pro vznik pohyblivých obrazů, vynález filmu, průkopníci filmu, pokusy o komerční využití kinematografu, T. A. Edison, bratři Lumierové, bratři Skladanowští.

2. Raný film

Rozvoj filmového průmyslu, vývoj filmové řeči, filmové technologie, vyprávěcích postupů, konstituce žánrů raného filmu. První filmoví režiséři, Georges Méliès, Louis Feuillade, anglická brightonská škola, italský historický film, produkce společnosti Film d'Art.

3. Počátky amerického filmového průmyslu

Boj o expanzi amerického filmového průmyslu, systém nickelodeonů, nástup dlouhého hraného filmu a hvězdného systému, Erwin S. Porter. Ustavování klasického filmového stylu a hollywoodského systémuvýroby do roku 1917.

4. Vznik evropských národních kinematografií

Významné období skandinávské kinematografie (Dánsko, Švédsko – charakteristika žánrové a autorské tvorby, SvenskFilmindustri, Victor Sjöström, MauritzStiller, Carl Theodor Dreyer), Itálie, Velká Británie, Rusko (A. O. Drankov, JakovProtazanov), Francie (rozkvět seriálu, vznik velkých filmových společností).

5. Vznik Hollywoodu

Klasický Hollywood, studiový systém, hvězdný systém, utváření majors a nezávislých, filmová tvorba v Hollywoodu 10. let, stylové a technologické změny, žánry a významné osobnosti Thomas H. Ince, D.W.Griffith).

6. Sovětská montážní škola 20. let

Společenské a politické okolnosti vzniku, teoretické práce tvůrců montážní školy, forma a styl sovětské montáže, DzigaVertov, Lev Kulešov, SejgejEjzenštejn, VsevodovPudovkin, Alexander Dovženko, Frigorii Kozincev, Leonid a Ilja Trauberg.

7. Francouzský film ve 20. letech

Hlavní poválečné žánry, změny v postavení francouzských společností v rámci světového trhu, chronologický přehled francouzských filmových avantgard do nástupu zvuku (hlavní tvůrci, teoretická východiska, formální rysy – postupy s kamerou, střih, mizanscéna). Jean Epstein, Marcel L'Herbier, Jean Renoir, GermaineDulac, Man Ray, aj.

8. Německo ve 20. letech

Fenomén výmarského filmu (historický a kulturní kontext), expresionismus, kammerspiel, nová věcnost, uliční filmy, hlavní tematická východiska, nástin produkčního zázemí, Ernst Lubitsch, Robert Wiene, Fritz Lang, F. W. Murnau.

9. Hollywood v letech 1920-28

Vertikální integrace, struktura filmového průmyslu, MPPDA, studiová tvorba (charakteristika estetických a technologických změn), tvůrci (John Ford, Frank Borzage), zahraniční filmaři v Hollywoodu (Ernst Lubitsch, Erich von Stroheim, F. W. Murnau aj.).

10. Evropské filmové trendy

Míšení stylistických postupů, vznik pojmu „umělecký film“, abstraktní animace, dada filmy, surrealismus, cinémapur, experimentální hrané filmy, lyrické dokumentární filmy, počátky dokumentárního filmu. Luis Bunuel, Salvador Dalí, Viking Eggeling, Walther Ruttmann, , Hans Richter, Jean Vigo, René Clair, FernandLéger, HenriChomette, Alberto Cavalcanti, HenriStorck, Robert Flaherty, Esfir Šubová, DzigaVertov, JorisIvens.

11. Vývoj dokumentárního filmu

Ustanovení označení dokumentární a dokumentární film. Problematika pojetí dokumentárního jako pravdivého v počátcích kinematografie -Georges Méliés a jeho reskonstruované aktuality. Lyrické dokumentární filmy – symfonie města. Luis Buñuel, Viking Eggeling, Walther Ruttmann, Jean Vigo, René Clair, Alberto Cavalcanti, HenriStorck, Robert Flaherty, Esfir Šubová, DzigaVertov, JorisIvens. Dokumentární produkce jako součást politické propagandy (I. světová válka).

12. Nástup zvuku

Zvuk ve Spojených státech amerických, vliv zvuku na vývoj stylu a technologie, patentové spory USA versus Německo, způsoby řešení jazykových verzí v raném zvukovém filmu, mezinárodní přijetí zvuku (Francie, Velká Británie, Rusko), příklady inovativního použití zvuku z rané zvukové éře.

POVINNÉ FILMY

SEZNAM JE TŘEBA DOPLNIT I O FILMY URČENÉ VYUČUJÍCÍMI NA PŘEDNÁŠKÁCH BĚHEM SEMESTRU (viz také sylabus k předmětu).

Požadujeme znalost celých filmů, nikoliv pouze ukázek!!!

Werner Nekes: Media Magica I, IV., V.

10 vybraných filmů bratří Lumièrů

10 vybraných filmů Georgese Mélièse

5filmů brightonské školy

Zlomený květ

Poklad pana Arna

Intolerance

Vozka smrti

Deset dní, které otřásly světem

Matka

Kabinet doktora Caligariho

Upír Nosferatu

Metropolis

Slaměný klobouk

Chamtivost

Friigo na mašině

O patro výš

Člověk s kinoaparátem

Zlatý věk

Jen hodiny

Na slovíčko Nice

Atalanta

Diagonální symfonie

Pád dynastie Romanovců

Pod střechami Paříže

Utrpení pany Orleánské

Křižník Potěmkin

Ústřicová princezna

Velká vlaková loupež

Země

Poslední štace

Andaluský pes

Fantomas (kterýkoliv díl)

Moderní doba

Pád domu Usherů nebo Trojdílné zrcadlo

Eldorado

Dětské tváře

Ecce homo

Berlín, symfonie velkoměsta

Nanuk, člověk primitivní

Modrý anděl

Milión nebo Pod střechami Paříže

